

Евентуалниот неуспех во Авганистан би бил катастрофален за Алијансата. Недоволната ангажираност на европските земји, како и преголемата задлабоченост на Американците во Ирак, ја загрозија победата на Западот во Авганистан. Затоа е потребна коренита промена на стратегијата. Денес НАТО е поголем во споредба со минатата деценија, па не смеат да се дозволат неуспеси. Но, грешките се во политичките одлуки, а не во воената подготвеност на западната армада.

Пишува: Мишко ТАЛЕСКИ

Америка е пред голема пресвртница. Работите на меѓународен план не одат како што треба. Иран и Северна Кореја покажуваат сè поостри заби, Талибанците во Авганистан се кренаа на нозе, Косоварите притискаат за брзо решение, а Ирак се потпалува како нуклеарна бомба. Администрацијата на Буш сега ќе мора да ја промени стратегијата за да ја заврши почнатата политика кон овие критични точки. Единствената супер сила ги разгневи регионалните лидери на Средниот и на Далечниот Исток и процесите стануваат загрижувачки. Сега Вашингтон бара сојузници за разврска на хаосот, кој добива светски димензии. Искушенијата на воените фронтови стануваат сè поголеми, исто така, и внатрешниот притисок од американската јавност за промена на воената политика. Дали кон американските иницијативи за глобализација на овие проблеми треба да се приклучи остатокот од светот?

ГРЕШКИ ВО ПОЛИТИЧКИТЕ ОДЛУКИ

На неодамнешниот Самит на НАТО во Рига, Буш успеа да ги натера најблиските да им излезат во пресрет и воено да го помогнат таму каде што му е најпотребно. САД сега ќе ја споделуваат одговорноста. Вашингтонската администрација, благо речено, е нервозна од преголемото тактизирање на Кина и на Русија по крупните геополитички прашања, пред сè, војните кои се водат во неколку региони. Но, иако е така, се зголемува улогата на Пекинг и на Москва во интернационалните односи. И тоа особено го загрижува Вашингтон. Од воените сојузници Буш побара зголемување на воените издатоци, пред сè, зголемување на борбениот морал и ангажираност во Авганистан каде што Талибанците ги интензивираат нападите врз коалиционите сили. Евентуалниот неуспех во Авганистан би бил катастрофален за Алијансата. Недоволната ангажираност на европските земји, како и преголемата задлабоченост на Американците во Ирак ја загрозија победата на Западот во Авганистан. Затоа е потребна коренита промена на стратегијата. Денес НАТО е поголем во споредба со минатата деценија, па не смеат да се дозволат неуспеси. Но, грешките се во политичките одлуки, а не во воената подготвеност на западната армада. Но, Авганистан не е најтешкиот проблем за САД. Средниот Исток сè уште го држи приматот на тој план. Тој е голем тест за американската надворешна политика и безбедност, бидејќи се вклопува во виталните сопствени стратешки интереси. Катастрофата во Ирак, заканиите на Иран за исчезнување на Израел, војната во Либан, крвавите настани во Газа и подготовките на Сирија за војна се доволни аргументи за вклучување на алармите во Белата

куќа. Како што тргнале работите, распаѓањето на Ирак е неизбежна последица од војната во оваа земја, кое неминовно ќе се случи по најавената егзекуција на поранешниот ирачки диктатор, Садам Хусеин. Анализите водат кон тоа дека Садамовата држава ќе биде поделена на два дела - Сунитскиот ќе ѝ припадне на Сирија, а Шиитскиот на Иран. За возврат Сирија би можела да побара од Израел да ѝ ја врати Голанската висорамнина, а Иран би поставил пред САД барање да попуштат кога станува збор за развојот на нуклеарната програма.

РЕОРГАНИЗАЦИЈА, ПА ЧЛЕНСТВО

Денес, од географска гледна точка, НАТО ги промени позициите. Ако до

ЗАЕДНО

крајот на XX век неговиот интерес беше Европа и пограничниот појас кон Русија, сега активностите се префрлени во евроазискиот регион. Затоа европските земји по малку тврдоглаво реагираат на

Интересен е показателот дека воената мисија на САД во Ирак трае повеќе од американското учество во Втората светска војна и од траењето на Граѓанската војна во Америка. Тоа многу покажува. Ирак е далеку од демократија, прашање е дали неа како систем некогаш воопшто и ќе ја има во Багдад. Граѓанската војна во оваа земја е сè поизгледна. Веројатно власта ќе мора да им се препушти на некои нови автократи, бидејќи преку нивниот режим најдобро ќе може да се воспостави ред. Цената на американското присуство на Средниот Исток се искачи на близу 500 милијарди долари. Обединетите нации, како најголема светска институција, не одделиле толку пари за некоја своја воена мисија.

американските барања за зголемување на активностите. Повекемина европски дипломати им рекле на американските колеги: "не се договоривме така". Денешната борба против тероризмот не се фокусира на жариштето на неговото настанување, туку веќе е раширена на многу периферни делови каде моќта и не му е толку силна. За многу познавачи на тероризмот ова претставува погрешна стратегија. Авганистан е конкретен пример за политичките промашувања, кои досега се направени. Од оваа земја потекнуваат речиси 90 отсто од закани по светскиот мир и безбедност, таа е расадник на нови исламисти и Муџахедини, кои се инфилтрираат во поголемите европски земји и во САД. Проблемите во НАТО и двоумењето околу неговото наредно проширување ги ослабнува позициите во кризните региони каде што има војници на Алијансата. Многу земји, кои се потенцијални кандидати за членство, а имаат свои мисии во неколку воени подрачја, се во расчекор со вистинските случувања на теренот, а тоа, пак, дава слаби резултати. На пример, барањата од сојузниците македонските војници во Авганистан да се вклучат во борбени дејства на југот на земјата, каде е најпеколно, предизвикува нервоза, пред сè, кај македонските борци кои се таму, но и кај некои делови на власта. Често можат да се слушнат коментари од типот "па, зошто би оделе кога не сме членки на НАТО,

тези од западните земји. САД ќе настојуваат да формираат сојуз со сунитските земји од регионот против сè повлијателниот шиитски Иран. Она на што Вашингтон во моментов работи е создавањето сојузништво меѓу Саудиска Арабија, Египет, Јордан, Јемен, Оман, па и Турција. Тоа би бил блок кој би му се спротивставил на Иран. Во овој случај, Ирак би бил територија на која би се вкрстувале овие интереси меѓу муслиманите. Се проценува дека едностраниот поход на американските трупи ќе го слабее единството во НАТО, кое и сега не е на некое завидно ниво. Многу земји испраќаат предупредување до Вашингтон дека секоја наредна унилатерална акција би имала несогледливи последици врз воените мисии. И покрај

завидната положба на Американците во Ирак и во Авганистан може на сцена да ја врати мултилатералната поставеност на геополитичката карта, нешто што досега беше непојмливо.

НАРКО МАФИЈАТА ПОМОЌНА!?

Во НАТО сојузот денес постојат две групации - едни земји кои се борат на воените полиња и трпат загуби во човечки и во материјални ресурси, и други кои ги нема на опасните места ниту, пак, се подготвени да направат нешто повеќе. Неподготвен за борба е дури и дел од американските трупи кои досега се користеле во вид на логистика. Војниците на Алијансата денес одбиваат воено да им се спротивставуваат на силните единици на авганистанските нарко дилери. Кај спротивната страна тоа создава чувство на надмоќност и супериорност. Пентагон неколку пати потврди дека нема доволно војници за да се впушти во посериозни борби против Талибанците, што претставуваше знак дека нешто не оди како што треба. Одговорноста се префрлаше кај авганистанската милиција која многу малку правела за елиминирање на трговијата со дрога. Авганистанските дилери на дрога денес контролираат повеќе од 90 отсто од глобалниот промет со опиум. Од продажбата на нелегалните пазари годишно заработуваат околу 2,5 милијарди долари. Дел од тој профит задржуваат Талибанците, но и диверзантите кои се борат во редовите на Ал каида. Пентагон не е подготвен да отвора нов фронт против нарко мрежата во оваа земја. Се смета дека доколку НАТО се впушти и во таква мисија ќе се зголеми гневот кај локалното население, кое значително се занимава со одгледување и со преработка на опиум. Во Авганистан оваа култура се проценува на речиси

СМЕ ПОСИЛНИ!

зошто би гинеле како глинени гулаби без да имаме резултат од тоа". Македонија, заедно со Хрватска, Азербејџан, Украина, Албанија и Грузија се надеваат на скорешно полноправно членство, но засега е неизвесно кога тоа ќе се случи и покрај делумните најави дека 2008 година е последната од низата на чекање. По приемот на Србија, Црна Гора и Босна и Херцеговина во Партнерството за мир, по сè изгледа дека НАТО малку ќе застане за да се реорганизира.

ЕДНОСТРАННОСТ ИЛИ МУЛТИЛАТЕРАЛНОСТ?

Наскоро би можело Средниот Исток да експлодира. Иран, Ирак, Израел, Либан, Сирија... Крупен залак и за супер силите. Растечкиот тренд на исламскиот фундаментализам на овие простори се најде на зелената маса кај воените стра-

фактот дека денес Америка е единствената супер сила на планетата, сепак и таа почнува да чувствува потреба дека ѝ е потребна помош од други. Тоа е глобален процес од кој нема враќање. Не-

Денес на Авганистан му се заканува опасност да биде втор Ирак. Да пропадне во бездната од која тешко се излегува. И таму на повидок е граѓанска војна. Ал каида се реорганизира, Талибанците закрепнаа, се зголеми бројот на атентати и диверзии, цвета нарко мафијата, се појавија племенски милиции, авторитетот на локалните власти речиси и не постои. Паралелно со катастрофата која му се надвиснала на Авганистан, тоа му се заканува и на НАТО, како гарант на безбедноста и стабилноста. Првата мисија на Алијансата надвор од Европа ќе го доведе во прашање кредибилитетот и способноста на воениот пакт.

една третина од вкупната вредност на националната економија. Од друга страна, пак, некои аналитичари сметаат дека во случај ако Западот не ги елиминира нарко патиштата попусто ќе биде сè она што досега е постигнато.

НОВА СТРАТЕГИЈА ЗА ИЗЛЕЗ ОД ХАОСОТ

Новата политичко-воена стратегија за Ирак наголемо се разгледува и во Белата кука и во Пентагон. Нема време за губење. Мора да се најде излез од лавиринтот на насилството. Сега Вашингтон се обидува да ги зајакне багдадските власти за да имаат поголем авторитет кај населението. Кога во тоа ќе се успее, новите ирачки власти и Американците заедно ќе прогласат победа и веднаш потоа почнува повлекувањето на странските војски од Ирак. Но, како да се дојде до победа над радикалните формации, кои секојдневно во просек убиваат по стотина цивили? Се очекува борбата против тероризмот во Ирак да се преформулира во борба против насилство меѓу Сунитите и Шиитите. Се предлага натамошно намалување на бројот на војниците во американските бази во Ирак, така што до април 2007 година од досегашните 110 базни станици би останале само пет. Потоа тие би дејствувале како сили за брза реакција. Овие елементи, кои сега се разгледуваат, беа составен дел и од Меморандумот на поранешниот министер за одбрана, Доналд Рамсфелд, кој јавно призна дека војната во Ирак е промашување. Проектот Ирак - 2007 предвидува стопирање на

Кризата во Авганистан е последица на лошата стратегија во Ирак. Власта во Кабул не е доволно истренирана за да може сама да владее со оваа азиска земја.

Преголемото концентрирање на Ирак ги занемари останатите светски жаришта, кои сега се враќаат како бумеранг на нешалантноста на светските сили. На Алијансата ѝ недостасуваат вистински борци. НАТО момчињата ни оддалеку не се фанатични како Талибанците, кои се решени на смрт за одбрана на "Алаховата заповед".

материјалната помош за обнова на покраините кои се склони кон насилство и не соработуваат со Американците, како и давање пари на клучните политички и верски водачи за да се издејствува нивна помош во средувањето на состојбите. Крајно решение би било нов Дејтон за Ирак по примерот на Босна - федеративна држава со три ентитети на Шиитите, Сунитите и Курдите.

РАФАЈЛОВСКИ
КОНСАЛТИНГ

НОВО ПРЕТПЛАТЕНЕ СЕ

Во рамките на претплатата за **2005** година ќе го добиете засега **Единственото Мултимедијално CD** во Република Македонија од оваа проблематика. Комплетниот **P-РЕГИСТАР** освен во печатената форма ќе го добиете и во електронска форма. Со инсталацијата на добиеното CD и по завршување на процедурата за неговото инсталирање. Вие ќе имате можност секојдневно да го ажурирате P-РЕГИСТАР. По пат на заједничката команда **АЖУРИРАЈ** со вклучањето на нашата веб страница дневно ќе ги внесувате измените, **ВЕДНАШ** по нивното објавување. Постојатата горлина тема за спорото пристигање на податоците е неке минути до колку сте наши претплатници. Покрај ова ќе добиете уште едно **CD** на крајот на **2005** година со списанието **Репрезент и Даночен практискум** со што трајно ќе ги сочувате списанијата.

Сè ова во рамките на истата цена од само 14.700 денари.

ПОЧИТУВАНИ КОМИТЕНТИ!

Пред Вас е повозата на **РАФАЈЛОВСКИ КОНСАЛТИНГ** за претплата на стручното списание **РЕПРЕЗЕНТ** и **P-РЕГИСТАР** за **2005** година. Списанието **РЕПРЕЗЕНТ** содржински е многу разновидно, ги разработува сите најактуелни и најгорливи теми од секојдневното работење, почнувајќи од даноците, сметководството, фирмите, финансите, менаџментот, берзата, правото и многу други области. Во **ДАНОЧНИОТ ПРАКТИКУМ**, што го подготвуваме во рамките на списанието **РЕПРЕЗЕНТ**, нашите врши стручњаци од оваа област ги објаснуваат проблемите со кои се соочувате, за данокот на додадена вредност, за персоналниот данок, за данокот на добивка и данокот на имот. **Специјалното издание на РЕПРЕЗЕНТ** содржи упатства за составување на годишна сметка. **P-РЕГИСТАР** е во пластични корници, со подвижни листови на основното издание во кое се содржани упатства и сите податоци што Ви се потребни во секојдневното работење и кои редовно ќе се ажурираат.

P-РЕГИСТАР е поделен на **8 дела** и тоа:

- Азбучен регистар на прописи
- Надоместоци
- Прописи
- Уплатни сметки и шифри на плаќање
- Камати, коефициенти и стапки
- Курсни листи
- Плати
- Други информации

P-РЕГИСТАР на мултимедијално CD! Списанието **РЕПРЕЗЕНТ** и **ДАНОЧНИОТ ПРАКТИКУМ** на мултимедијално CD!

На нашата веб страна на интернет ќе добиете сите податоци со одвајред дадена шифра.

Користете ја нашата вебстраница!

ЕДНА ПРЕТПЛАТА ЗА:

- 25 СПИСАНИЈА**
- 2 МУЛТИМЕДИЈАЛНИ CD-а**
- 1 P-РЕГИСТАР**
- 16 ДОПОЛНУВАЊА**

Со помош,
Вера Рафајловска

12 Списанија
РЕПРЕЗЕНТ

12 Броја
ДАНОЧЕН ПРАКТИКУМ

1 P-РЕГИСТАР со
основна вложка

со преку

300

СТРАНИЦИ И

16

ДОПОЛНУВАЊА

1 Специјално
издание

НОВО

2 Мултимедијални CD-а

**САМО ЗА
14.700 ДЕН**